

AT BEDE  
MED OG TIL  
KRISTUS



# At bede med og til Kristus

---



- Billede for billede

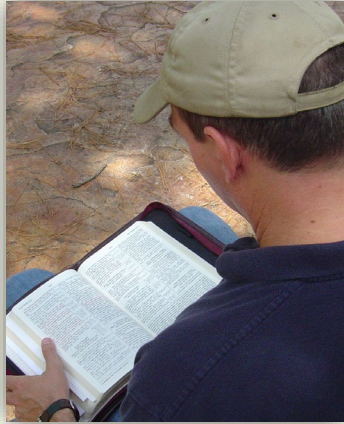


Pixabay.com

- **Parallelisme**  
Hvordan relaterer de til hinanden,  
og hvordan er de forskellige?

# At bede med og til Kristus

---



Freemages.com

*”Lykkelig den, som...*

- Sl 1: meditere over Guds ord
- Sl 2: Kys hans Fødder/  
Kys Sønnen!



Pixabay.com



Pixabay.com

- Sl 146-150:

*”Halleluja! Min sjæl pris Herren!”*

1. bog: Sl 1-41

2. bog: Sl 42-72

3. bog: Sl 73-89

4. bog: Sl 90-106

5. bog: Sl 107-150

**\*Sl 1&2: "Rammen"**

- Sl 1: Måden: meditation
- Sl 2: Målet: Kys Sønnen!

- \*Sl 3-6: Morgen og aften
- Sl 3: Fjender!


- \*Sl 7-9:
- Sl 7,18: retfærdighed/**navn**
- Sl 8,1+10: "hvor herligt er dit **navn**"
- Sl 9,3: "Jeg vil lovsynge dit **navn**" (sml. 7,18)

- \*Sl 15-24:
- Sl 15: bo på dit **bjerg?**
- Sl 16: **vogt** mig Gud
- Sl 17: Jeg råber til dig, **min Gud**
- Sl 18: Troskab mod **Kongen**, sin Salvede
- Sl 19: **Himlen** fortæller om Guds herlighed
- Sl 20: Herren frelser og svarer fra sin hellige **himmel!**
- Sl 21: Trofasthed og sejr til **Kongen**
- Sl 22: **Min Gud**, min Gud!
- Sl 23: Hyrden **vogter** mig
- Sl 24: bo på dit **hellige sted?**
- \*Sl 41,14: "Lovet være Herren, Israels Gud, fra evighed og til evighed. Amen, amen."

- Tallet "42" bruges ofte i en kontekst med dom / forudsigelse af død (jf. Dom 12,6; 2 Kong 2,24; 10,14; Åb 11,2; 13,5).  
 \*Sl 42 → Sl 83 = 42 salmer...  
 - Markant skift i brugen af "JHVH" ("Jeg ER") og "Elohim" (Gud i Hans ophøjethed).

- \*Sl 42: **templet** er fraværende
- Første salme af Kora-sønnerne, jf. 4 Mos 16-17.
- \*Sl 42-43: oprindeligt én salme:
- Sl 42: Klagen
- Sl 43: Bønnen

- \*Sl 72,18: "Lovet være Gud Herren, Israels Gud, han som alene gør undere, 19 og lovet være hans herlige navn i evighed! Hans herlighed skal fylde hele jorden. Amen, amen.
- \*
- 20 Her slutter Davids, Isajs søns, bønner.

- \*Sl 73: de ondes fremgang
- \*Sl 74: **templets** ødelæggelse
- \*Sl 84-89: Appendiks: Mørkeste afsnit! - begynder med 3 x Lykkelig i Tårer-dalen
- \*Sl 88: den mørkeste salme
- \*Sl 89: Davids krone slængt til jorden
- v1-5: En evig "bygning"/pagt er **NÅDEN!**
- v6-19: i Himlen prises den evige nådepag!
- v20-38: **dengang** 
- Gud gav herlige løfter til David om Messias, hvis forbillede David var!
- v39-46: **Men nu** er Davids-dynastiet forstødt!
- v47-49: Hvor længe?
- v50-52: Hvor er din troskab?

- \*Sl 89,53: "Lovet være Herren til evig tid! Amen, amen.

- \*Sl 90: eneste salme af MOSES!
- v1: "Herre, du... vor **bolig**"
- Al fornyelse er at vende tilbage til udgangspunktet!
- \*Sl 91: Guds bolig, Guds navn beskytter mod alt ondt
- \*Sl 92: Guds folk hviler og velsignes ved Guds bolig

- \*Sl 93-99: 7 "tronbestigelses-salmer" fejrer: "JEG ER" er KONGE!
- \*Sl 103-104: "Min sjæl pris Herren"
- \*Sl 105-107: "Tak Herren, (for Han er god).

- \*Ps 106,48: "Lovet være Herren, Israels Gud fra evighed til evighed, og hele folket skal sige: Amen!

- Lovprisnings af Guds **evige** trofasthed!
- \*Sl 120-134: Valfartssang
- 15 salmer = 15 trin op til templet.

- \*Sl 146-150: "Rammen"
- Opbygningen af salmernes bog fører os igennem klage, trængsler til tilbedelse. Det er en rejse fra jord til himlen, hvor der ingen klage er!

4 grupper af salmer, der begynder og/eller ender med "Halleluja":

- \*Sl 104-106
- \*Sl 111-117
- \*Sl 135
- \*Sl 146-150 (forskelligt om oversættelserne knytter "halleluja" til slutning og/eller begyndelsen af næste salme, som ved 118 og 136 i D.O.)

Oversigt ligger på [danhessellund.dk](http://danhessellund.dk) se "skrivebord"

## At bede med og til Kristus

---

- Sl 146: ”Lykkelig den, hvis hjælp er Jakobs Gud, hvis håb står til **Herren, hans Gud.**”

”**HERREN**” = ‘Jeg ER’

Fil 2,9: ”Derfor har Gud højt ophøjet ham og skænket ham **navnet over alle navne.**”

Apg 9,17: ”Så gik Ananias, og da han kom ind i huset, lagde han hænderne på ham og sagde: »Broder Saul, **Herren** har sendt mig, **Jesus**, som viste sig for dig på vejen hertil, for at du igen skal kunne se og blive fyldt af Helligånden.«

Rom 1,7: ”Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og **Herren Jesus Kristus!**”



AT BEDE  
MED OG TIL  
KRISTUS



# At bede med og til Kristus

---

## Messias-profetier:

- Kristi lidelse: Sl 22 og 69
- Kristi sejr: Sl 2 og Sl 110

## Messias-motiver:

- Sl 1: skildringen af dén retfærdig mand
- Sl 6: Når David forbander sine fjender
- Sl 13: den nedbrudtes lidelser
- Sl 15: idealiseringen af retfærdighed
- Sl 20-24: sejr og herredømme
- Sl 45: skildring af kongens bryllup
- m.fl.

# At bede med og til Kristus

---

Hugo Odeberg: "Kristus i Gamla Testamentet":



## At bede med og til Kristus

---

Hugo Odeberg: "Kristus i Gamla Testamentet":

Salmerne blev allerede fra begyndelsen læst som skrevne om Kristus. Det kom fra Jesu egen undervisning.

Den tradition levede stadig tilbage på attenhundredetallet. (...) Denne århundrede tradition afspejler sig i overskrifterne i de gamle bibler.

De stammer fra de første kristne, og til dem er de kommet fra de første apostle, og til de første apostle fra Jesus Kristus selv.

## At bede med og til Kristus

---

Hugo Odeberg: "Kristus i Gamla Testamentet":

**Salmerne** er ligesom en **lille kort Bibel**, kernen af den Hellige Skrift. (...) **Salmerne** har i sig duften og kraften af hele **den Hellige Skrift sammenfattet**, nemlig **alle troens artikler**, alle lærerpunkter, **al slags trøst** i alle anfægtelser, det være sig hvilken som helst, trøst imod synd, død, djævel, helvede og den onde verden. Der har vi også hele det åndelige liv.

**Salmernes vellugt** kommer deraf, at i disse bliver vor **Herre, Jesus Kristus, med sin person, guddom og manddom**, med sit rige, med sit evangelium, med sine velgerninger, med sine nådeskatter, fremstillet og tilkendegivet for os, at vi med Sl 34,9 må sige: Smag og se, at Herren er god.

## At bede med og til Kristus

---

Hugo Odeberg: "Kristus i Gamla Testamentet":

”Så peger altså  **Davids syndighed på Kristus,**  
som den, der har taget på sig,  
**at lide med i al menneskehedens synd.**”

# At bede med og til Kristus

---

Sl 40:

# At bede med og til Kristus

---

Sl 40:

7 Slagtoffer og afgrødeoffer  
vil du ikke have

– du har åbnet mine ører –

brændoffer og syndoffer  
ønsker du ikke.

8 Da siger jeg: »Se, jeg er  
kommet

– i bogrullen er der skrevet  
om mig –

9 jeg ønsker at **gøre din**  
**vilje, Gud**, din lov er i mit  
indre.

# At bede med og til Kristus

---

Sl 40:

7 Slagtoffer og afgrødeoffer vil du ikke have

– du har åbnet mine ører –

brændoffer og syndoffer ønsker du ikke.

8 Da siger jeg: »Se, jeg er kommet

– i bogrullen er der skrevet om mig –

9 jeg ønsker at gøre din vilje, Gud, din lov er i mit indre.

Hebr 10:

5 Derfor siger HAN, da han træder ind i verden:

Slagtoffer og afgrødeoffer vil du ikke have, men et legeme har du beredt mig;

6 brændoffer og syndoffer ønsker du ikke.

7 Da siger jeg: »Se, jeg er kommet – i bogrullen er der skrevet om mig – for at gøre din vilje, Gud.«



# At bede med og til Kristus

---

Sl 40:

7 Slagtoffer og afgrødeoffer vil du ikke have

– du har åbnet mine ører –  
brændoffer og syndoffer ønsker du ikke.

8 Da siger jeg: »Se, jeg er kommet  
– i bogrullen er der skrevet om mig –

9 jeg ønsker at **gøre din vilje, Gud**, din lov er i mit indre.

Hebr 10:

5 Derfor siger **HAN**, da han træder ind i verden:

Slagtoffer og afgrødeoffer vil du ikke have, men et legeme har du beredt mig;

6 brændoffer og syndoffer ønsker du ikke.

7 Da siger jeg: »Se, jeg er kommet – i bogrullen er der skrevet om mig –  
for at **gøre din vilje, Gud.**«

(...)

Han ophæver altså det første for at sætte det andet i kraft, 10 og **efter hans vilje er vi blevet *helliget*, ved at Jesu Kristi legeme er blevet ofret én gang for alle.**

# At bede med og til Kristus

---

## 1860-udgaven

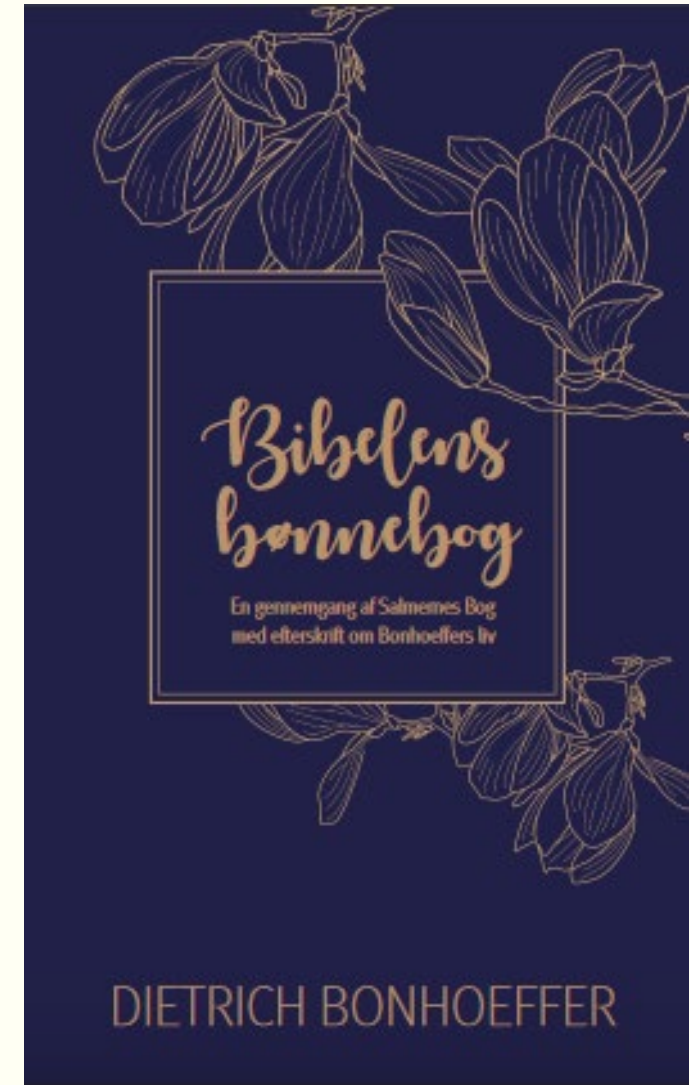
v.2-5: David taler om **Messias** tålmodighed, bøn og frelsning i og af sine svære lidelser,

v.6-11: om det gamle testaments offeres afskaffelse og Kristi fyldesgørelse, og om evangeliets prædiken,

v.12-18: om Messias' bøn for sig i sine lidelser og imod sine ubodfærdige fjender.

# At bede med og til Kristus

---



## At bede med og til Kristus

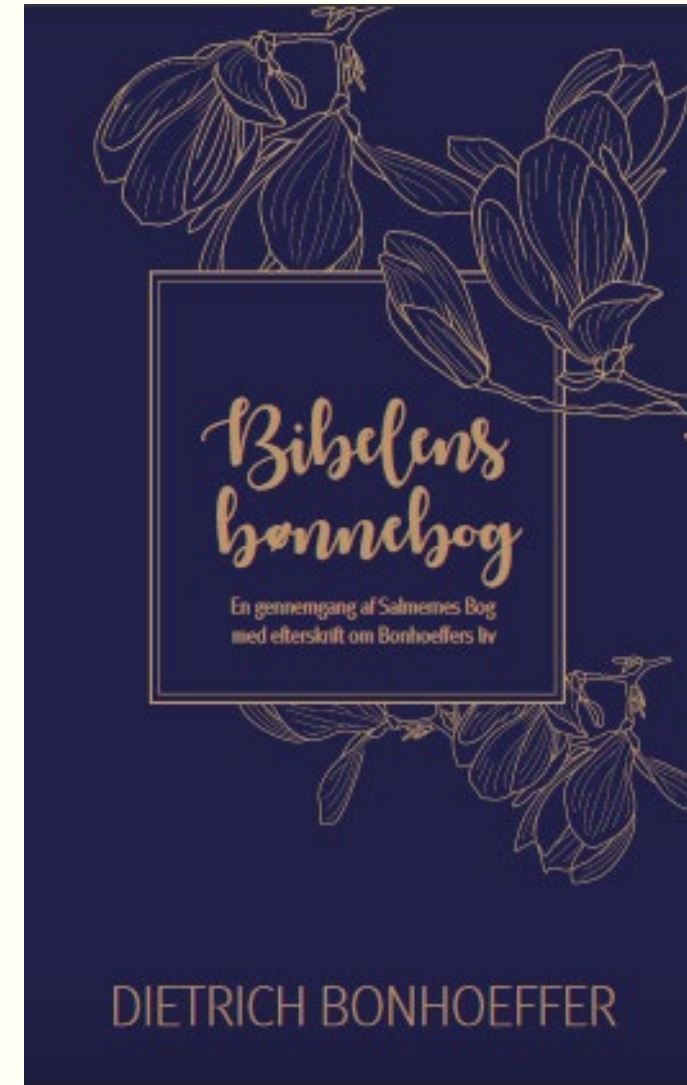
---

Side 13:

”Det (er) altså ord af Guds Søn,  
der lever sammen med os mennesker,  
ord til Gud Fader, der lever i evigheden.

Jesus Kristus har bragt al menneskelig nød,  
al glæde, al tak og alt håb frem for Gud. (...)

Vi (skal) ikke først spørge om,  
hvad de har med os at gøre,  
men hvad de har med Jesus Kristus at gøre.”



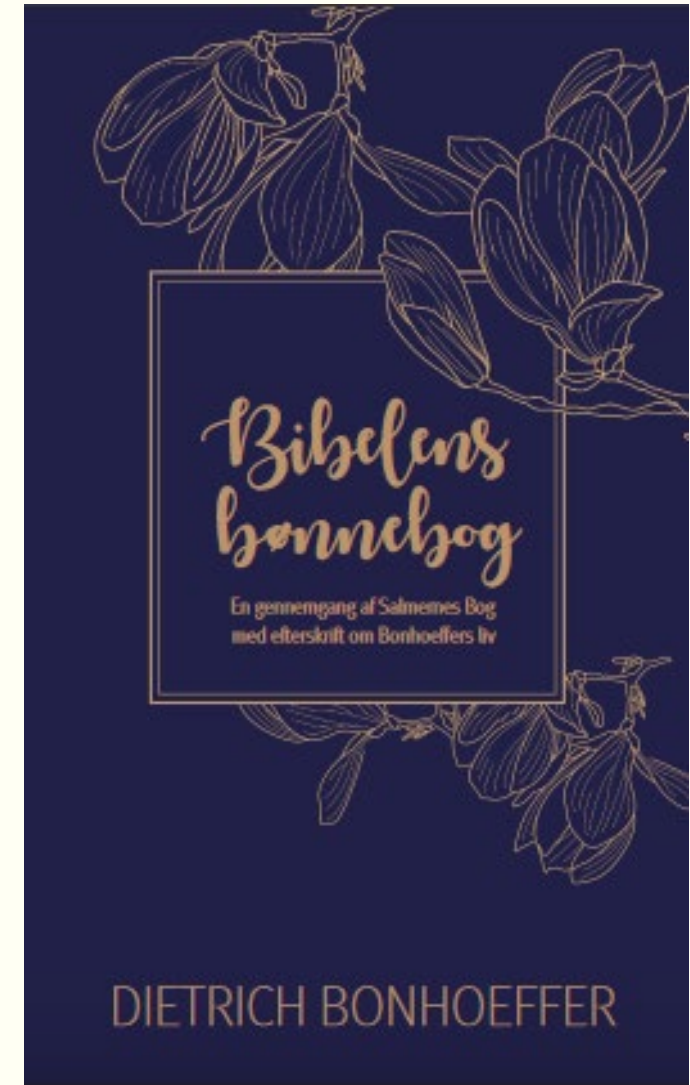
# At bede med og til Kristus

---

## 1 Pet 1,11:

”(profeterne) grundede nemlig over, hvornår og hvordan den tid ville komme, som **Kristi ånd i dem** pegede på, når den **forud vidnede om Kristi lidelser og den herlighed**, der skulle følge.”

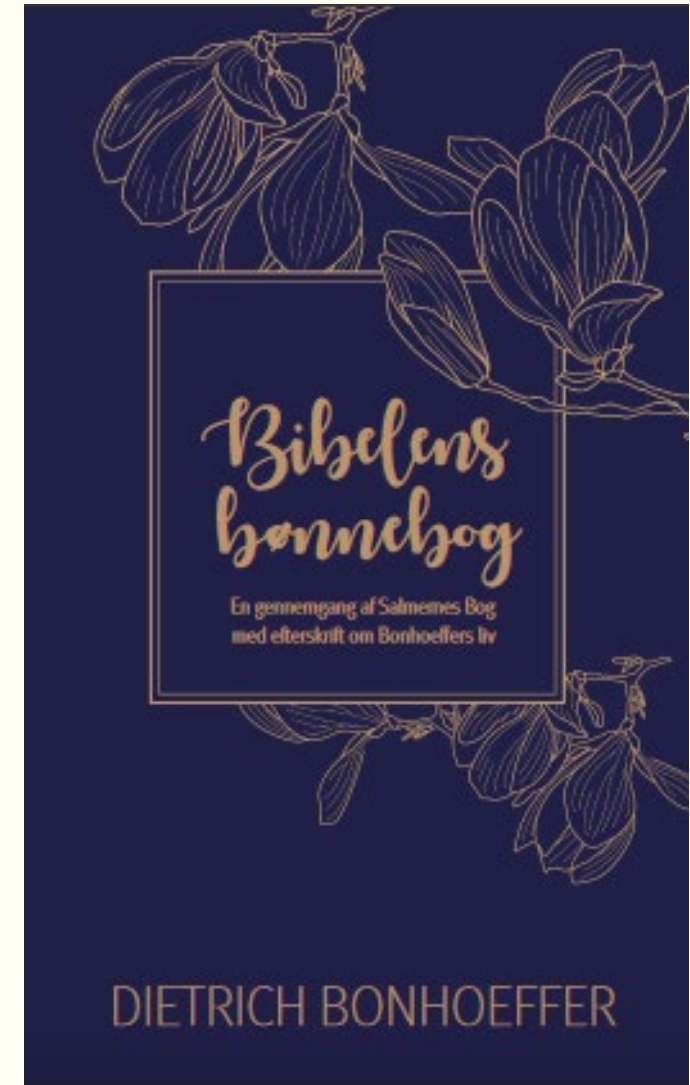
(jf. Hebr 2,12; 3,7; 10,5).



# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden





# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

## **Kol 1,16:**

I ham (...) ved ham og til ham er alting skabt.”

Eksempel Sl 8, 19,1-7, 29, 104

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

**Joh 1,14:**

”Og Ordet blev kød og tog bolig  
iblandt os,...

Eksempel Sl 1, 19, 119

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

**Kol 1,18:**

Han er hoved for legemet, kirken

Eksempel Sl **78**, 105, **106**

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

## **Messias-profetier:**

- Kristi lidelse: Sl 22 og 69
- Kristi sejr: Sl 2 og Sl 110

## 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

Hebr 12,22: "Nej, I **ER** kommet til Zions bjerg, til den levende Guds by, det himmelske Jerusalem..."

Jf. Hebr 10,19, Åb 21,9-11

Bonhoeffer s.41!

Eksempler: Sl 23, **27**, 42, 46, 48, **63**, 81, 84, 87...

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

Det er den frelsende Guds nærvær i sin menighed, som vi takker for her, som vi glæder os over, som vi længes efter. Det, som bjerget Zion og templet er for israelitten, det er Guds kirke for os i hele verden, hvor som helst Gud tager bolig i sin menighed, i sit Ord og sakramente. (...)

Ligesom Jesus, som jo Gud selv bor i, længtes efter fællesskab med Gud, fordi han var et menneske som vi (Luk 2,49), sådan beder han med os om Guds fulde nærhed og nærvær hos sine.



# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

## **Matt 6,11:**

giv os i dag vort daglige brød,

## **Heb 1,3:**

han bærer alt med sit mægtige ord

Eksempler: **Sl 145,15-16; 146,6-7; 147,7-11.**

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

## 2 Kor 1,5:

For ligesom **Kristi lidelser** i rigt mål kommer til os, således kommer også den trøst, som Kristus giver, i rigt mål til os.

”klagesalmer” i ‘The Book of Praise’

Eksempler: Sl 13, 31, 35, 38, 41, 44, 54, 55, 56, 61, 74, 79, 86, **88**, 102, 105

## 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden / uskyld
9. Fjenderne
10. Endetiden

### 2 Kor 5,21:

Ham, der ikke kendte til synd, har han **gjort til synd** for os, for at vi kunne blive Guds retfærdighed i ham

**Bodssalmer:** 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143.

Eksempler: Sl 14, 15, 25, 31, 39, 40, **41**

**Frommes uskyld:** Sl 5, 7, 9, 16, 17, 26, 35, **41**, 44, 59, 66, 68, 69, 73, 86.

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne / hævn
10. Endetiden

”Fjender” :

- 1) min gamle natur; **kødet** (Rom 8,7).
- 2) **verden** (1 Joh 5,5-6).
- 3) **djævelen** (1 Pet 5,8. Åb 12,9-11B).

Eksempler: Sl 5, 7, 8, 10, 13, 16, 21, 23, 28, 31, 35, 36, 40, 41, 44, 52, 54, **58**, 59, 68, 69, 70, 71, 137

# 10 overordnede temaer

---

1. Skabelse
2. Lov (Guds åbenbaring)
3. Frelshistorien
4. Messias
5. Kirken
6. Livet
7. Lidelsen
8. Skylden
9. Fjenderne
10. Endetiden

1 Pet 1,3-9:

...har genfødt os til **et levende håb** (...) **Da skal I juble**, skønt I nu en kort tid, hvis det skal være, **må lide under prøvelser af mange slags**, (...) men I skal **juble med en uudsigelig, forklaret glæde**, når I kommer frem til **troens mål, jeres sjæles frelse**.

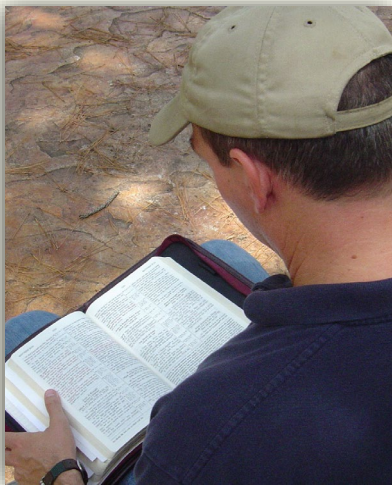
Eksempler: Sl 2, 90, 96, **97**, 98, 102, 110, **148-150**.

## Hvordan har andre forholdt sig til Salmernes bog?

---

- **2/3 af GT-citater** i NT er fra **salmernes bog!**
- **Jesus** levede i **salmerne**, og sagde at de handlede om Ham.
- **Apostlene** udlagde **salmerne** som profetiske vidnesbyrd om Kristus!
- I **synagogens** bønneliv havde **salmernes bog** en helt central plads. Alle jøder kunne hele salmernes bog udenad.

# Kristus i Salmerne



Freeimages.com

”

*Lykkelig den, som...*

- Sl 1: meditere over Guds ord
- Sl 2: Kys hans Fødder/  
Kys Sønnen!



Pixabay.com



Pixabay.com

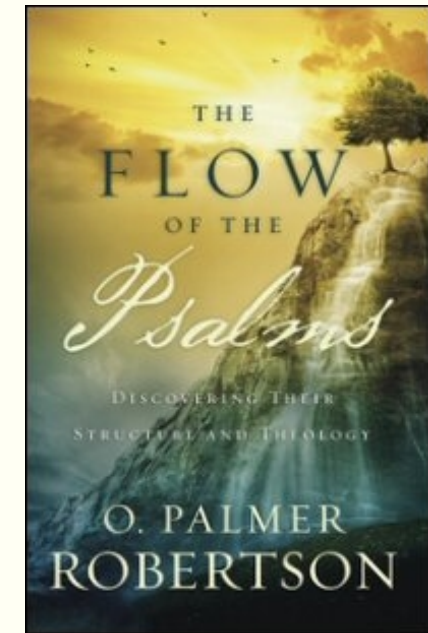
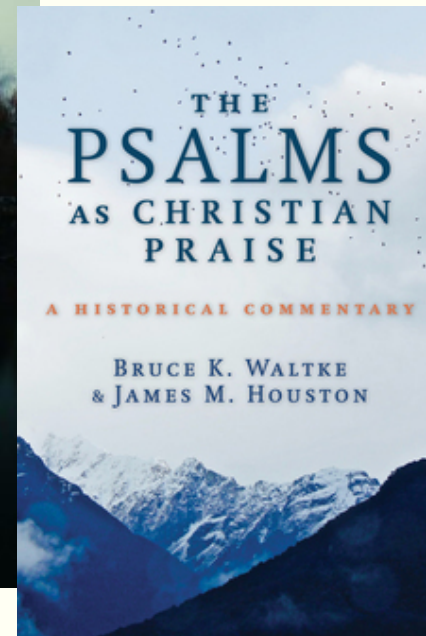
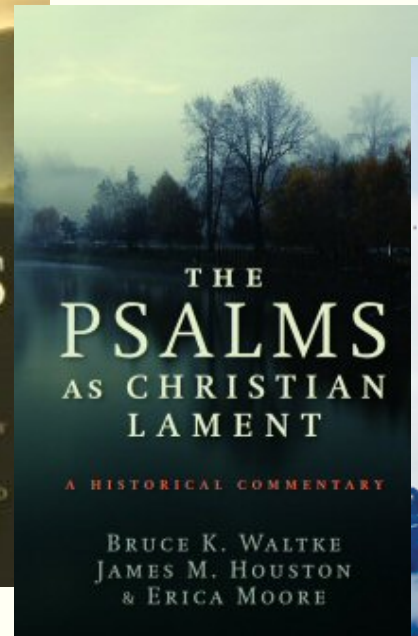
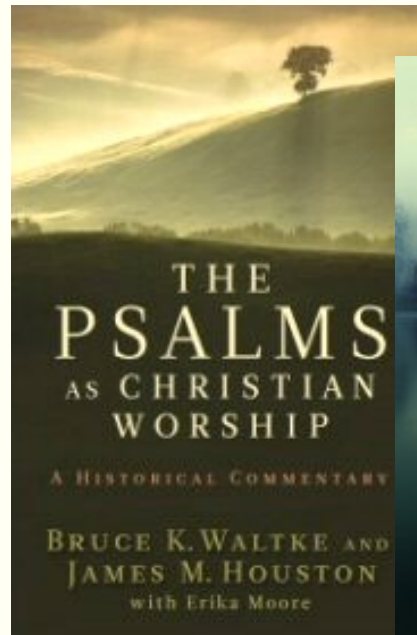
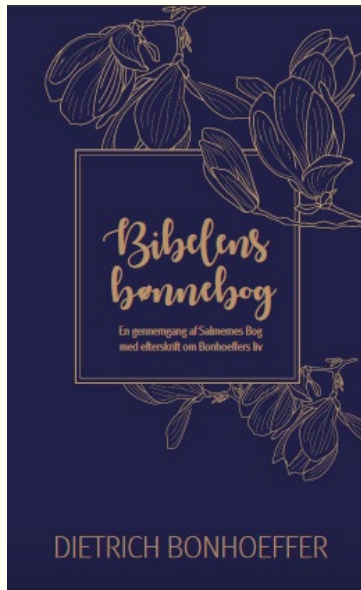
*”Mister en kristen menighed Salmernes bog,  
mister den en uforlignelig skat,  
og genvinder den Salmerne,  
får den uanede kræfter tilbage.”*

- Sl 146-150:  
*”Halleluja! Min sjæl pris Herren!”*



# At bede med og til Kristus

---



Video-klasseundervisning (inkl. kursusnoter)

- [www.biblicaltraining.org/book-of-psalms/bruce-waltke](http://www.biblicaltraining.org/book-of-psalms/bruce-waltke)
- [www.johnkleinig.com/long-courses/](http://www.johnkleinig.com/long-courses/) → "Psalm Course"